

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Kdo je slepar?

Na zadnji izbruh umazane „Soče“ odgovarjamo čisto na kratko, in sicer ne iz krogov „centrifugašev“ pri „Gorici“, ampak povse od drugod, kjer so natančno informovani o harlekinadah dr. Tume et consortes.

Dopisniku tega res ni bilo znano, da ni Ljudska Posojilnica v Ljubljani raiffeizenska pred postavo, kar pa je po vsem svojem poslovanju, a temu se ni čuditi, ker ni bil kakor dr. Tuma odbornik prejšnje „Gospodarske Zveze“ in ni imel torej toliko prilike imeti v rokah „Letopis“ imenovanega zavoda, pa tudi se ni pismeno in ustmeno ponujal kakor on Dr. Šusteršiču za propagatorja združne organizacije po kranjskem uzorcu, ko je še in illo tempore „omahoval“ mej liberalizmom in klerikalizmom.

Opetujemo, da če ni posojilnica raiffeizenska pred postavo, pa je po poslovanju, ker si izposluje vsled neomejene svoje zaveze kolikor manj mogoče dobička. Evo razmerje dobička s prometom za zadnjih 5 upravnih let:

Ljudska Posojilnica v Gorici:	Ljubljani:
0.70%	0.046%
0.63%	0.148%
0.58%	0.08%
0.60%	0.056%
0.84%	0.085%

Kdor ima pamet naj presodi sam!

Glede hranilnih vlog smo mi drugi zadnji rekli, da moramo odbiti od stanja istih v bilanci še najmanj K 100.000, ki so za goriško Ljudsko posojilnico faktično izposojila, torej dolg, ter da hočejo s tem farbat občinstvo, češ, kako visoke hranilne vloge imajo, saj itak spadajo toliko hranilne vloge kot izposojila v pasiva!! In pravijo, da je le št. 1967 K 8000.— od ljubljanske mestne hranilnice, druge pa od zasebnikov (!). Kaj pa št. 1965 in št. 1966? Kolikor nam znano, spadajo tudi tje!

Mi nismo čisto nič lačni Vaših hranilnih vlog, samo svoj denar hočemo, ker ga imamo rajši doma, kjer se nam zdi bolj varen. Saj je tudi Mestna hranilnica v Ljubljani previdno zahtevala in

si izposlovala intabulacijo K 100.000 s pripadki vred na hiše, katere je potemtakem Ljudska Posojilnica kupila z denarjem Mestne hranilnice, a ne s svojim, kakor trobi „Soča“ lahkovernim svojim čitateljem. In to intabulacijo si je izposlovalo v varstvo svojega na hranilne vloge posojenega denarja, kajti znano je, da posodijo veliki zavodi skoraj edino na hranilno vlogo, ki se da prej realizirati nego posojilo.

Dobro, če pa niso vse od nas našete knjižice od „Mestne“, so pa od kmečke posojilnice v Ljubljani, ali pa od kake druge, od zasebnikov pa le niso, s tem naj se le nikar ne smeši „Soča“.

Kako da nastanejo okrogle svote v stanju hranilnih vlog, smo že povedali, namreč s tem, da se izplačajo anticipando obresti vlagatelju; od K 146.825.— „okroglih svot“ pri 28 knjižicah se pa gotovo ne bodo izplačale zasebnikom obresti, ker isti rajši puste, da kapital naraste obrestonosno!

Mi bi bili molčali o hranilnih vlogah, ali v svoji bilanci je imenoma navedla neko primorsko posojilnico, da je vzdignila tekom leta K 65.797.50, ter s tem hotela trditi, da je ta kriva, če je padlo stanje hranilnih vlog za toliko in toliko.

Dr. Tuma je rekel zadnjič v „Edinosti“, da morata postati oba goriška liberalna zavoda „organizem narodno-napredne stranke“, toraj jim svetujemo, naj le zaporedoma iztirjajo ružeče podčrtane „neliberalne“ dolžnike in izplačujejo prostovoljno „farški denar“, katerega še imajo, tako da se bode nahajal v „zavodih stranke“ le „liberalni“ denar in dolg.

Dr. Tume l. 1894 še ni bilo, a prvi dolg se je storil pri Mestni hranilnici l. 1895! Ali tudi Gabrščka ni bilo pri goriški posojilnici l. 1894, torej se ni mogel rentačiti takrat, ko je zahtevala Mestna hranilnica imenike in druge akte, ampak v novejšem času, ko sta bila že davno oba pobratima v odboru, in ko je isto zahtevala ljubljanska Ljudska Posojilnica, ker je hotela vedeti, kakemu prosilcu

naj dovoli posojilo! Tako je stvar, a ne kakor jo je „Soča“ zasakala! In takrat se je pobratim Drejček rentačil o „sitnih zadevah“.

Torej kdo je slepar? Ali oni, ki razkrinka sejmsko reklamo „liberalcev“, preobračanje faktičnih razmer in resnic, ali oni, ki so hodili h „klerikalcem“ po pomoč za svoj razvoj, za razvoj svojih zavodov, sedaj pa lučajo kamenje v skledo, iz katere so jedli!

Še več takih „lumparij podlih sleparjev našega ljudstva“ (da govorimo s „Sočo“) spravimo na dan, ako ne nehajo z židovskim zaganjanjem v našo gospodarsko organizacijo. Torej lop vi drugi po Centralni posojilnici, Ljudski posojilnici v Ljubljani in drugih zadrugah, mi pa lop po Vas! „Klin s klinom“ je rekel Pavliha.

Torej kakor vidite, nam „sape“ še niste zaprli in je tudi — ne bodete!

Tumovo politično društvo za pevce.

(Dalje.)

Oglejmo si zdaj one modre besede, za katere hoče dr. Tuma skrivati politične namene svojega pojočega društva. V svoji poslanici piše: „K ustanovitvi društva me je vedla: 1. Potreba po redni pevski in glasbeni šoli, vedoč*, da niti „Čitalnica“ niti „Sokol“ ne gojita petja in glasbe redno, marveč le radi prirejanja veselice od časa do časa.“ — Ali ne ve g. doktor, da goji ogromna večina pevskih društev petje tudi le „radi prirejanja veselice“ in fina pevska društva izključljivo le zaradi tega? V članku „Politika in petje“ smo obsirneje govorili o nalogi petja, kakor so mu jo začrtali naši pesniki in skladatelji. Če hoče petje naše ljudstvo vzgajati in blažiti, more to storiti le takrat, ko je ljudstvo k temu razpoloženo. Razpoloženo je pa takrat, ko se zbira v ta namen: pri „besedah“ in koncertih. Pri drugih prilikah ni petje svrha, ampak le sredstvo, da nadomestuje drugo zabavo. Sebi primerno nalogo pa ima petje po krémah. Da bi

* Vedela je potreba — kaj ne? Gosp. doktor pa je hotel menda reči, da je vedel on. — Uredn.

ljena juha, Ilka, rakova juha. Radovedna sem, ali ti bo pri nas dišala.

Ilka (v stran): Jaz sedim kakor na trnji! — (Glasno): O izvrstno! (Za-se): Niti požirka ne spravim v sé! — Stoj, dobra misel! — (tišči robec pod nosom.) O jej, iz nosa mi priteka kri! (skoči kvišku.) Prosim, naj Vas to nič ne moti — jaz se vrnem takoj.

Gospa Srebretova: Reči Lenki, naj ti da malo kisa.

Ilka: Da — saj to neha takoj — le sedite pri miru. (Odhajaje): Zdaj naglo po zadnjih stopnjicah doli. (Odide na desno.)

XII. prizor.

Zlatica [pozneje gospa Silova] poprejšnje.) Zlatica: Ilka se mi tako smili, da mora danes sama doma ostati.

Gospa Silova: Dober dan! Vsi (poskočijo kvišku): Oh!!! Gospa Srebretova: Ti tukaj?! Gospa Silova: No, seveda. — Kaj me vsi tako začujeni strmite? — Jaz sem samo hotela poizvedeti, zakaj ni Ilke domov —

Gospa Srebretova: Saj je Ilka pravila —

Gospa Silova (jej naglo segne v besedo): Da ostane danes tukaj na kosilu

— tako je sporočila hišina. — I kaj pa je danes posebnega pri Vas? — A kje pa tiči —? Ti si tako zmedena in Zlatica tudi —? Moj Bog, ali se ji je kaj zgodilo?

Zlatica: O ne — samo malo krvotoka iz nosa —

Gospa Silova (nemirna): Ve mi nekaj zakrivate — moj Bog, jaz se tako bojim, prav tresem se. — No, kaj pa je, govori vendar kaj je ž njo?

Gospa Srebretova: Nič, prav zares nič, samo —

XIII. prizor.

(Lenka [z brzjavko skozi sredo] poprejšnje.)

Lenka (Silovi): Milostna gospa, Vaša hišina je prinesla ravnokar to-le brzjavko sem.

Gospa Silova: Brzjavko! Oh, kako mi bije srce! Kaj je neki v njej? (Odpre, čita — in zažene glas): Oh, to tudi še!

Gospa Srebretova, M.me Paimpol, Zlatica: Za božjo voljo, kaj pa je?

Gospa Silova: Moja tašča brzjavlja iz Trsta: Zdravnik na potu. Brzjavljavi takoj, kako gre otroku. Pridem z večernim vlakom. (Naglo): Ilki se je torej

LISTEK.

V hudih zadregah.

Vesela igra v enem dejanju.

(Dalje.)

X. prizor.

(Zlatica, Ilka.)

Zlatica (je vzela iz miznice nože, viliče in prt ter začinja pogrinjati): Zares škoda, da ne pojdeš danes z nami. Ti imaš vedno tako smolo. Ko smo zadnjič naredili krasno partijo v Št. Mavr, je tvoja mamá glava bolela, in ti si morala zaradi tega doma ostati. Tvoja mamá je pač zelo stroga; ti bi se bila prav lahko z nami peljala.

Ilka: Mamá je samo boječa, draga Zlatica, ker ima razdražene živce. Ona se vedno boji, da bi se meni kaj ne pripetilo in je takoj nemirna. (V stran): Kaj si bode le mislila, ko me danes ne bode k obedu? — In brzjavka! (Glasno): Veš Zlatica, jaz skočim naglo k vratarju in ti prinesem par svežih vrtnic, da jih vtakneš za pas; to se poda tako lepo!

Zlatica: Nikar ne hodi, saj sedem takoj k mizi. — In pri sedanjih vročini zvenejo vrtnice takoj. Hvala ti, hvala ti za dobro voljo.

Ilka (v stran): Človek se nikakor ne more iztrgati. (Glasno): Jaz bi šla vendar rada pred vrata pogledat, kakšno bo vreme. Zdolej se vidi bolje na vse strani.

Zlatica: A saj ni nobene megle na nebu.

Ilka: Jaz hočem vsakakor enkrat domov poskočiti, da vidim, kaj se godi, ko ni mamá doma.

Zlatica: To lahko storiš koj po kosilu; glej tu že prinaša juho!

XI. prizor.

(Lenka [s skledo in krožniki po sredi]. Gospa Srebretova, M.me Paimpol (od desne strani.)

Gospa Srebretova: Torej sedimo, prosim. (Vsi se postavijo okrog mize, Ilka sedi na strani.)

Gospa Srebretova: Dober tek, želim!

M.me Paimpol, Ilka, Zlatica: Hvala, hvala lepa!

Lenka (je razdelila krožnike in odhaja po sredi.)

Ilka (v stran): Kako se tu izmuznem? Jaz moram brzjaviti.

Gospa Srebretova (je napolnila krožnik M.me Paimpol in jej ga izroči): Prosim, Mademoiselle, le začnite. (Podavši napolnjen krožnik Ilki): To je tvoja priljub-

trud. In ko vročina poneha, ko se noči zdaljšajo, takrat se vrnejo pevci radi k pevskim vajam; kajti, če ne drugo, jih priganja k njim zavest, da so bili tega truda za več časa oproščeni. In brez truda za pevce pevske vaje tudi niso, osobito pri diletantih. Če je tak pevec nižji uradnik, pisar, obrtnik, rokodelc — kar je najnavadnejše — potem je od dela in skrbi zvečer utrujen, da je dohajanje k pevskim vajam zanj prava žrtev. To žrtev seveda bistveno olajšuje velika gorečnost in veliko veselje za petje. A koliko je pevec, ki bi se mogli s tem ponasati!

Vzpodbudno deluje tudi rodoljubje. A tudi zahteve glede rodoljubja ne smejo biti preraznomerne in vsled tega krivične. Pevec naj se — iz rodoljubja — celo leto, večkrat na teden zvečer trudi pri pevskih vajah, tovariš njegov pa, ki ni pevec, naj počiva tačas v krčmi pri vrčku piva!!

Iz vsega tega razvidimo, da niso redne pevske vaje, s katerimi hoče dr. Tuma ustanovitev svojega društva opravičiti, nikakor take vrednosti, da bi se smel zaradi njih uprizoriti tak razpored na pevskem polju, kakor ga je dr. Tuma. Razen tega si upamo dr. Tuma še vprašati, ali so v njegovem društvu pevske vaje res tako redne, kakor bi nam hotel dati on razumeti? — Mi pravimo, da ne. Mi vemo, da so imele te redne vaje že letos (v prvem začetku!) vse polno lukenj, da so pevci sami obupavali, rekoč, da je to društvo „mrtvorajeno dete“; da je „Soča“ javno grajala pevce, da so kot slama, ki s plamenom zagori, a hitro ugasne; da je napovedala pevcem celó globo, da bi jih silila redno dohajati k pevskim vajam. Mi vemo, da se je dr. Tuma sam pred mesecem in dnem o svojem društvu jako neugodno izrazil v pismu, katero je pisal čitalničnemu pevovodji g. M. Pri takih razmerah pač ne gre, sklicavati se na „redne“ vaje. — Da pa so razmere v tem društvu take, krivi niso v obče pevci, kriv je dr. Tuma sam. Že iz našega članka je razvidno, da je to društvo zasnoval v znamenju breztaktnosti; podlaga mu ni naravna, — niti nravna. Iz konfučnih pravil je dalje razvidno, da je društvo „skupaj zmetano“ in „sklofutano“ z neko lahkomiselno naglostjo, ki se roga vsaki primeri. To daje tudi povod govoric, da so to društvo spočele bližajoče se deželnozborske volitve, in da bi brez teh tudi pevskega društva ne bilo. Bolj nesrečnega časa, kot je sedanj, ni mogel dr. Tuma izbrati. Društvo zasnovano na tako široki podlagi potrebuje neizogibno združene, izdatne pomoči vseh goriških ali vsaj mestnih Slovencev. Ustanovnih ali vsaj rednih članov bi moralo imeti društvo na stotine; kajti ti bi imeli biti v zmislu pravil društvu glavna opora. Kako pa naj bode to mogoče v teh ljutih politi-

kaj zgodilo in Vi mi to zakrivate. — Vi ste že brzojavili po zdravniku. Za božjo voljo, kje je? Pustite me k njej —

Gospa Srebretova (ki se je zastoj trudila, pretrgati jej besedo): Saj ni tako, to je nesporazumnost —

Gospa Silova (vedno bolj razdražena): Nikar me ne muči, povej mi kar naravnost, kaj je z Ilko! — In če je tudi najstrašnejše — povej je vun — O moj otrok — moja Ilka — (zgrudi se v nezavest na stolici).

M.me Paimpol: Mon Dieu, omedlela je, voda, voda!

Gospa Srebretova: Ona je nervozna, strah jo lahko umori. Leti po zdravniku, Lenka!

Lenka (odide skozi sredo.)

Zlatica: Tu je dišeča sol, mašna, jaz jej oribljem senci.

Gospa Srebretova: Moj Bog; saj je kakor mrtva! Vsi se trudijo okolo nje.)

XIV. prizor.

Ilka (od desne strani): Srečno opravljeno: — (Zagleda skupino): Kaj je to? O moj Bog, mamá! in v omedlevici! (Skoči k njej, ostrašena): Mamá! mamá! Kaj se je pa zgodilo? Zbudi se vendar!

čnih bojih, ko je vrhu tega društvo postavljeno na izključno stališče jedne stranke? Slepí, gluhi bi morali biti, da bi ne videli in slišali; topoumni, da bi ne izpoznali, da mora biti to društvo našemu narodnemu miru in blaginji našega naroda le na kvar. Siliti pevce k pevskim vajam v take herostratske namene, je res že brezsrčno.

Predno sklenemo svoj odgovor na 1. točko Tumove „poslanice“, si dovolj-jemo še to-le opazko: Dr. Tuma pripisuje rednim pevskim vajam tako tehtnost, kakor bi od njih zavisela naša narodna eksistenca. Dobro. Kako je pa to, da je dr. Tuma to še le letos izpoznal? Pred tremi leti je bil izvoljen predsednikom „Čitalnice“, pa ni izvolitve sprejel. Kako lahko bi bil takrat že upeljal kot predsednik redne pevske vaje v čitalničnem zboru! Storil ni tega, ker ni tedaj še „prišla njegova ura“. Tedaj ni še bil voditelj politične stranke, tedaj bi bil njegov trud za petje koristil našemu narodu, zdaj ima koristiti njemu kot političnemu strankarskemu voditelju.

(Dalje prihodnjč.)

Dopisi.

Iz Kostanjevice na Krasu. — Redkokedaj se čuje iz našega kraja kak glas, zaradi tega pa naj se oglasim danes jaz z malim poročilcem. Sreča našega kraja je, da imamo tako blagega dušnega pastirja kakor je preč. g. Anton Šfiligoj, katerega nam Bog ohrani še mnogo let. On se po vseh močeh trudi za razširjenje dobre krščanske vzgoje med nami in ne brez uspeha, kajti v svojih vernih ima le hvaležna in za plemenitje njegove nauke dovezeta srca, kar priča že to, da se njegovih lepih cerkvenih propovedij udeležuje vedno polna cerkev ljudij. In koliko je storil že za to, da je naša cerkev vedno v dobrem stanu in jedna najličnejših na Krasu! V ta namen je žrtvoval celo iz svojega letos izdatno svoto.

Eno pa je, česar žal še pogrešamo in to je lepo cerkveno petje. Krivo je temu to, ker pri nas že pol leta ni bilo slišati cerkvenih orgelj, dasi stojijo iste prav dobro ohranjene v cerkvi. In cerkveno petje z orgljami vendar zelo povzdiguje krščanski duh med ljudstvom!

Pred letom je napredovalo petje pod vodstvom g. nadučitelja in pričakovati je bilo celo, da se zasnuje pevsko društvo, ali vse je zopet splavalo po vodi, kar je zelo škoda. In zdaj ni orgljanja ni petja. In zakaj? Deloma bi rekli za to, ker je županstvo ustavilo orgljanje in pouk petja in ker pravijo nekateri iz naše občine, da nočejo plačevati organista češ, da se ima organist plačevati po vrednosti premoženja vsake hiše posebej — no, naj bode temu kakor hoče, resnično je le to, da nimamo ni

Gospa Silova (odpiraje počasi oči): Ilka!

Ilka: Preljuba mamica, kaj ti je?

Gospa Silova (tiho): Ali si ti Ilka? — da — in zdrava — zares popolnoma zdrava —?

Ilka: Seveda, mamica, meni ni nič. — Kaj naj bi mi pač bilo? — A ti — kaj je pa tebi?

Gospa Silova: Ali se mi sanja? — brzojavka —

Ilka (zavedaje se): Brzojavka, — oh zdaj razumem. Stara mamá je prejela brzojavko gospe Srebretove — podpis — mislila je, da se tiče mene.

Gospa Srebretova: Jaz sem namreč menila, da si v Trstu.

Gospa Silova: V Trstu?

Ilka (odločno): No, seveda, jaz sem rekla, da si v Trstu. V stiski sem si pomagala z lažjo. (Jokaje): Jaz nisem bila naredila svoje naloge; zatajevala je to sem se zaplela v celo mrežo laži. (Ihteč): O odpustite mi, Mademoiselle, in ti mamá.

M.me Paimpol (razkačena): Fi donc, vi vidite torej quelles consequences fatales. —

(Konec prih.)

orgljanja ni lepega petja, kar dobro občutimo vsi. Sicer je naš vrli dušni pastir tudi tukaj poskusil, da ublaži razmere in da bi se s petjem nadaljevalo, a zaman. Zato polagamo na srce drugim mero-dajnim osebam, da spravijo petje in orgljanje zopet v dober tir, kar boče le v čast naši občini.

Politični pregled.

Državni zbor.

Jutri se zopet snide poslanska zbornica. Na dnevnem redu boče drugo branje vladne predloge glede gradbe kanalov, ki se boče nadaljevalo tudi v četrtek in v petek. V petek pa pride na vrsto drugo branje zakonskega načrta glede proračunskega provizorija, za v soboto pa je določeno in med parlamentarnimi strankami tudi dogovorjeno, da pride na vrsto tretje branje investicijskih predlog in bo torej končno vendar jedenkrat rešeno vprašanje bohinjke železnice, katere tako željno pričakujemo.

Deželni zbori.

Po najnovejših poročilih se snidejo deželni zbori koj po 17. juniju. Poroča se z Dunaja, da jim boče vlada prepustila pretrgati zasedanje ter je predložiti na mesec september. Volitve za one deželne zборе, katerim poteče postavna šestletna poba, pa bi se po teh dispozicijah vršile meseca novembra.

Češki glasovi o vodnih poteh.

V čeških strankah se jako cepijo glasovi o uravnavi čeških voda in osobito o novo projektovanih vodnih cestah. Čeravno poslednje v istem obsegu, kakor so projektovani, najbrže ne pridejo do izpeljave, to pa iz jedinega uzroka, ker bi to delo provzročilo neznosnih bremen naloženih na rame davkoplačevalcev, je vendar zanimivo čuti razne glasove čeških merodajnih mož v tej zadevi, ker iz teh glasov je izpoznati, kateri teh mož so za blagor češkega naroda, kateri pa so proti temu. Tako je n. pr. princ Karol Schwarzenberg zavzel odločno stališče proti zgradbi kanalov, kateri bi vezali takorekoč severno in jadransko morje mej Stettinom in Reko skozi Šlezijo, Šesko, Dolenje Avstrijsko in Hrvatsko in katera vodna zveza bi bila le v korist Nemcem in Madjarom, a v veliko škodo avstrijskim Slovanom. Zaradi tega so neki izvestni „češki“ krogi uprizorili pravcato gonjo proti princu Schwarzenbergu in češkemu konservativnemu veleposvestu. Nasproti temu pa mu izrekajo simpatije vsi pravi češki rodoljubi. V Budjejevicah izhajajoči list „Jihočeske Listy“ so mu izrekli javno zahvalo in zaupanje.

Temu listu je poslal Schwarzenberg svojo zahvalo in je pri tem z nova pojasnil svoje stališče v tej zadevi. Dejal je, da odločno ugovarja trditvi, da bi on hotel zavirati veliko delo uravnave čeških voda, ko bi to storil, bil bi nespameten in bi delal proti češkim interesom. On hoče pospeševati to veliko delo, a želi, da se najprej poskrbi za plovbo in kanalizacijo domačih voda, posebno Labe in Vltave do Budjejevic ter da se uravnajo iste tako, da bodo služile domačim koristim. Po dovršitvi tega dela, ki je predpogoj dobrega funkcioniranja kanalov, želi, da se le-ti zgrade tako, da bodo služili domačim razmeram, ne pa kot prevozno sredstvo za tuje blago. S tem pojasnilom je princ Schwarzenberg dokazal, da se protivi veleneškim in veleladžarskim stremljenjem, ki hočejo s pomočjo avstrijskega davkoplačevalca — po največ Slovana — dobiti novo sredstvo za svojo politiko ter da je njemu — Schwarzenbergu — v prvi vrsti pri srcu korist lastnega naroda. Oni pa, ki ga radi tega napadajo, so le pokazali, da stoje v službi velikonemške politike.

Ekspozé grofa Goluchowskega.

Vsako leto goda vnanji minister delegacijam nekako sliko o političnem položaju, v katerem se nahaja naša država nasproti drugim državam. Tako sliko ali ekspozé je podal avstrijski vnanji minister tudi letos in sicer v ogerski delegaciji dne 22. t. m. V svojem ekspozéju pravi minister, govoreč o razmerju naše države do dogodkov na Kitajskem, da je na tej akciji Avstrija sodelovala le v toliko, v kolikor jej je to velevalo stališče velesile, ker drugih interesov na Kitajskem nima mnogo. Stroške avstrijske ekspedicije plača Kitajska z odškodnino.

Glede splošnega političnega položaja v Evropi je dejal minister, da se je sicer v kljub raznim sumljivim znamenjem ohranil dosedaj mir, vendar se za prihodnje ni mogoče za gotovo izreči v tem pogledu, ker razmere na Balkanu v kljub obstoječemu sporazumljenju mej Avstrijo in Rusijo ne dajo zadostne garancije proti možnim presenečenjem. Kajti nekatera znamenja zahtevajo po-

sebno pozornost. Avstrija na Balkanu ne misli na kake nove pridobitve, na vsak način pa hoče ohraniti obstoječi red. Govoreč o macedonskem vprašanju je dejal minister, da bi se moglo bolgarski vladi očitati, da je mnogo zakrivila v tem oziru, a da je potem krenila na drugo pot. Srbiji je želeli, da si po novi ustavi utrdi svoje stališče na Balkanu. V splošnem pa se drži Avstrija svojih zaveznikov in hoče gojiti še na dalje zaupne razmere z drugimi državami, zlasti z Rusijo.

Obstoje trozveze še ni omajan, pač pa je odvisen od — ugodne rešitve gospodarskih vprašanj.

Davščina na žganje v gospski zbornici.

V soboto je gosposka zbornica sprejela v vseh treh branjih povišanje davščine na žganje in sicer nespremenjen, kakoršnega je vlada predlagala. Odbila je torej premembo Turnherrovo, katero je vsprejela poslanska zbornica. Zadeva pride torej zopet pred poslansko zbornico v jedni prihodnjih sej.

Poljski klub o izgonu Slovanov iz Prusije.

V poljskem klubu se je vršila te dni zelo živahna razprava o izgonu poljskih delavcev iz Prusije. Posebno poslanca Romanovicz in Dobrzynski sta vsestransko osvetljevala preganjanje Slovanov. Prvi je menil, da sicer se ni mogoče razdreti trozveze, a zavzemati treba nasproti njej popolno hladno stališče in zahtevati od grofa Goluhovskega, da odločno nastopi proti preganjanju Poljakov. Poslanec Dobrzynski je govoril o razmerah, ki jih lahko povzročijo 100.000 poljskih vojakov v avstrijski in nemški armadi. Zatirani poljski narod, ki ne sme niti moliti v svojem lastnem jeziku, se bo naveličal podpirati trozvezo. Poslanec dr. Danielak je svetoval, naj se poljski poslanci v tem vprašanju zjedinijo s češkimi in prično skupno akcijo proti izgonu. Seveda je našla tudi trozveza v tem klubu vnete zagovornike, na katere menda ni prav nič vplival članek oficijelnega „Czasa“; posl. grof Dzieduszycki, vitez Gnięwosz ter Chamiec in Popowski so zagovarjali ohranitev trozveze kot politično potrebo. Grof Wodiczki se je koncem seje toliko ojunatil, da je predlagal, naj se to vprašanje sproži v delegaciji. Tu je vstal načelnik vitez Jaworski in izjavil, da ima ta razprava le namen, podati navodila poljskim delegatom pri njih postopanju v delegaciji. — Seveda smemo biti prepričani, da poljski delegati v delegaciji ne bodo provzročali nobenih sitnostij grofu Goluhowskemu radi nasilnega postopanja pruske vlade proti avstrijskim slovanskim podanikom.

Razmere na Kitajskem.

Že zadnjič smo poročali, da je kitajski cesar sporočil zastopnikom vele-vlasti, da se ne verne prej v Peking, dokler mesto ni izpraznjeno Evropejcev. V isti čas pa je grof Waldersee dal sporočiti kitajskemu cesarju, da se mejnarodne čete ne odmaknejo prej iz Pekingu, dokler se ne vrne cesar in ga sprejme v avdijenci. Grof Waldersee ima po naročilu svojega cesarja baje nekaj zelo važnega sporočiti kitajskemu cesarju, to pa le osebnó, radi tega pa naj bi čakale vse mejnarodne čete v Pekingu. To bi pa utegnilo dolgo trajati. Združenih čet ostane na Kitajskem še 12.500 mož za varstvo poslaništev in železnice.

Boksarji so na Kitajskem tista „črna vojska“, ki se ne da ugnati, marveč ki uprizarja tu in tam novih nemirov. Ti ustaši dobivajo svoje skrite podpore in navodila ali od strani raznih Evropejcem sovražnih mandarinov (podkraljev) boječih se za svoj sijaj in nadoblast, ako bi na Kitajskem odzvonilo domačemu absolutizmu in bi se uvedli evropski odnašaji, ali pa tudi od agentov izvenkitajskih vlad ali špekulantov, ki upajo ribariti v splošni zmešnjavi, ki jo provzročajo dogodki. Radi tega se pojavijo boksarji vedno iz nova in to na krajih, kjer je že zavladal zopet mir. V nekem okraju v bližini mesta Paotingfu, kjer so nedavno imeli v rokah upravo Francije, a so isto izročili generalu Liu, so se pojavili novi nemiri boksarjev. Liu je s svojimi vojniki zasledoval ustaše, a so se mu vendarle uprli. Močne ustaške čete so pri Anpingu, proti katerim je nastopilo 2500 mož redne kitajske vojske in 1500 Francozov pod generalom Brailoudom. Ker se je bati, da uderejo boksarji tudi v Paotingfu, v Tientsin in razne druge kraje, so se od strani mejnarodnih čet že storile priprave da se odbijejo napadi boksarjev. Odkar se je zaznalo, da mejnarodne čete zapuste Kitajsko, so se boksarji z nova oglasili in kateri ne bodo prej nehali, da iztrebijo iz Kitajske vse Evropejce, ker tako hočejo mandarin in morda tudi kitajski dvor sam, ki nad vse sovraži Evropejce.

Vojna v južni Afriki.

Mej angleško vlado in vrhovnim poveljnikom v južni Afriki je prišlo do spora in je čuti glasov, da zapusti Kitchener svoje mesto in se vrne na Angleško ali pojde celo v pokoj. Uzroki temu dogodku so baje različni. Viri govoré, da lord Kitchener zahteva dvoje: ali da se mu pošlje toliko novega sposobnega vojaštva, da zamore hitro narediti konec vojni ali pa da se pusti Burum popolna neodvisnost, ker tega cincanja je Kitchener že do grla sit, zlasti radi tega, ker sprevidi, da s svojimi bolnimi in demoralizovanimi četami junaškim, za svobodo in domovino se borečim Burum ne more biti kos, marveč da utegne istim danes ali jutri podleči. Ker pa angleška vlada prvi zahtevi ne more ugoditi, ker vojaštva nima, drugi pa noče, ker jej brani sebičnost, radi tega utegne Kitchenerja kmalu nadomestiti kak novi vrhovni poveljnik.

Preko Kapa se poroča, da je ondi v gorovju Zuur zbranih mnogo novih čet, ki se organizujejo in vezbajo pod vodstvom Kruitingerja in Gooringerja. S temi četami namerava Dewet operirati proti Oranje, katere mejo so že prekoračili kapski prostovoljci, da se vržejo proti Angležem.

Domače in razne novice.

Tiskovna pravda A. Gabršček proti našemu odgovornemu uredniku pred najvišjim sodnim in kasacijskim dvorom. — Kakor smo zadnjič poročali je najvišji sodni in kasacijski dvor dne 24. t. m. razveljavil pravorek tukajšnjega porotnega sodišča, vsled katerega je bil naš odgovorni urednik obsojen na 200 kron globe in na pravdne stroške ter odredil novo porotno obravnavo. — Rekli smo, da je, ako se ne motimo, tožitelja zagovarjal dr. Tavčar. Danes pa moramo povedati, da je bil prvotno doktor Tavčar določen za zastopnika tožiteljevega, da je pa kasneje prevzel to nalogo notar Plantan. V toliko se nam je zdelo potrebno popraviti naše poročilo. Pri tej priliki naj še omenimo, da je najvišji sodni in kasacijski dvor zaradi tega razveljavil rabsodbo, ker so bila vprašanja, stavljena porotnikom, nepravilno sestavljena. Ob enem pa naj še pribijemo, da „Soča“ s prozornim namenom, da bi že zdaj uplaval na prihodajo porotno obravnavo, popolnoma krivo in neresnično poroča o tej dunajski obravnavi trdeč, da je najvišje sodišče pripoznalo, da toženec ni dokazal, da toženi članek ni žaljivega značaja, torej da je zakrivil žaljenje časti.

Ta trditve je popolnoma izmišljena in zlagana, kajti najvišji sodni dvor se s tem vprašanjem niti bavil ni.

Po našem mnenju pa je tako nerasno pačenje resnice tudi kaznjivo in jednakega mnenja kakor mi so tudi razni juristi, le državno pravdnštvo v Gorici zdi se da stoji v tem pogledu na — drugim stališču. Čudno!!

Kako so dosledni! — Pred leti je zmagala pri volitvah v cestni odbor tolminski stranka Oskar Gabršček-ova proti Cazafurovi stranki. Tedaj je pisala „Soča“: Duh konstitucije že veleva, da različne oblasti samoupravnih korporacij ne smejo biti združene v eni osebi, ker kaj rado se pripeti, da vsled preobilnega posla dotičniki zanemarjajo svoje dolžnosti ali pa zlorabljajo. Povsem dobro je in v prid občnemu blagru, da različne posle opravljajo tudi različne osebe. Le tako se ustreže duhu postave. Stojeci na tem stališču prisiljeni smo odobravati to izvolitev.

Na kakem stališču je pa letos stala „Soča“? Kaj ji je pa letos veleval duh konstitucije?

Letos ji je kazalo drugače pisati. Kandidata za kmečke občine je pri letošnjih državnoborskih volitvah tako-le priporočala: Naglašamo le, da je g. Oskar Gabršček prav srečno izbran kandidat za to skupino, ker je župan v trgu, načelnik cestnemu odboru, član okrajnega šolskega sveta, delaven ud ravnateljstva znamenite „Tolminske posojilnice in hranilnice“, vrhu tega deželni poslanec.

Goriška žlindra. — „Soča“ še ne more molčati o ljubljanski žlindri; ta gostobesedna klepetulja se celo drzne brbljati o nekem „ožlindranju“ naše „Centralne posojilnice“. Zato bodi nam dovoljeno, da spregovorimo tudi mi o žlindri in sicer o goriški žlindri. Pri znani razpravi v državnem zboru je povedal neki nemški poslanec v svojem govoru med drugim tudi to-le: V Gorici ima tvrdka Konjedic & Zajec pravico prodajati žlindro. „Gospodarska zveza“ v Ljubljani je naročila pri tej tvrdki „Tomaževo žlindro“ s 17 odstotki fosforove kisline. G. Konjedic je odgovoril, da ima na prodaj le 16 odstotno žlindro. Pismo, katero je poslala tvrdka „Gospodarski zvezi“, se je

glasilo: „17 odstotne žlindre nimamo, imamo pa na prodaj 15 do 16 odstotno žlindro, sicer pa ni na tem nič ležeče (nun aber verschlägt das nichts): o tem blagu tako nihče nič ne razume (von dieser Waare hat so kein Mensch einen Dunst), in Vi jo torej lahko prodajate tudi kot 17 ali 18 odstotno blago“. Komentar ni potreben!

Dragi kmetovalci in posestniki! Kedar Vam bo g. Rudolf Konjedic na svojih političnih izletih kopet Tumov evangelij razlagal, ne pozabite ga vprašati tudi o vsebini tega ožlindranega plisma.

Opomba uredništva: Prva polovica tvrdke Konjedic & Zajec se je menda preselila na svoje posestvo v Rodež; s tem je izginil politikujoč trgovec, kar bo g. Zajcu le koristilo.

Binkoštni prazniki so privabili v naše mesto lepo število ljudi z dežele zaradi birme, pa tudi mnogo tujcev smo videli; a meščani so se podajali na izlete. Tudi dr. Tumovo „glasbeno in pevsko društvo“ se je podalo izven mesta in sicer — v St. Andrež in Kronberg. Tam se je pilo in pelo. Večje nesreče ni bilo.

Mestne volitve. — Danes so se vršile v Gorici dopolnilne volitve v mestno starišinstvo. Volili so volilci tretjega razreda. Vseh volilcev v tem razredu je 534. Volitve pa se jih je udeležilo le 136. Pri volitvi sta si stali dve stranki nasproti, namreč stara magistratna stranka — in pa stranka, ki ni zadovoljna z dosedanjo mestno upravo.

Izvoljeni so bili kandidatje magistratove stranke in sicer so dobili: dr. Ballaben 136, Orzan 98, Paternolli 98, Salvatera 79 glasov. Ostale glasove so dobili kandidatje nasprotne stranke in sicer: dr. Faidutti, Bonne, Louvier. Dr. Ballaben je bil kandidat obeh strank. Plakati po mestnih voglih so naznanjali, da je dr. Faidutti odklonil kandidaturu. Magistratna stranka je baje spravila svitile krunice v tok. Nova stranka ne misli niti v drugem volilnem razredu mirovati.

Nesreča. — Dne 19. t. m. je šla gospa Makuc, soproga trgovca, ki ima trgovino jestvin v vrtnih ulicah, s svojo družino na sprehod. Vračajoč se po vodovodu od Lesin proti Gorici, stopila je najbrže, ker je bilo že temno, v udrtno, ki se nahaja na vodovodu in si izvila nogo. Nesrečnico so prenesli domov, kjer bo morala Bog ve koliko časa ostati v postelji. Opomniti moramo da smo se baš nekaj dni pred nesrečo sprehajali po onem vodovodu ter se čudili nemarnosti naše mestne uprave, kako more toliko časa (udrtnina je odprta že več mesecev) pustiti udrtnino ravno na sredi pota tako, da je človeku, ki gre po vodovodu v temni noči, skoro ne mogoče se ogniti nevarnosti da si nogo ne zlomi ali še drugače ponesreči. Istotako je v mostičem čez potok, ki teče preko vodovoda, in kjer je prej bila brv. Že pred šterimi meseci so dali to delo na javno dražbo. Kamenje za mostič leži tam navoženo, a da bi se delo začelo, o tem ni duha ne sluha. Mogoče čaka ta mostič ista usoda kakoršino ima „novi vodnjak“ pod Kostanjevico, katerega delajo že več let in ki ne bode, ako bode šlo tako dalje delan niti še do konca tega stoletja. To pa mora biti zares lep red pri goriški mestni upravi in se ni prav nič čuditi, ako se čuje na vseh koncih in krajih že glasno mrmranje meščanov zoper njo.

Črešnje. — Črešnje je letos že vse polno. Že zdaj jih odpošljejo skoro vsak dan po 10 vagonov. Na goriškem trgu se jih je dozdaj na jeden dan prodalo največ 540 kvintalov. Cena jim je bila 18 K za kvintal, najlepšim pa tudi 64 K.

Delo ustavili so delavci pri mostu čez Sočo pri Barki, ker jih podjetnik slabo plačuje. Danes zjutraj so sicer prišli na lice mesta z namenom, da bi kaj dosegli.

Iz Kormina. — Naša občinska uprava je razpisala službo tržnega nadzornika (Commissario di Piazza) proti 40 gld. mesečne plače. Prosilec mora biti popolnoma zmožen italijanskega in slovenskega jezika. Prošnjo je vložiti do 3. junija t. l. Čast brijskim županom da so se potegnili za dobro stvar in je upati, da se v naprej ne bodo godile krivice priprostemu ljudstvu. Služba traja štiri mesece.

Prijeli so orožniki v Korminu nekoga agenta za izseljevanje v Ameriko pod imenom Jožefa Šustersiča, doma iz ljubljanske okolice ter ga izročili sodniji.

Okrožnica dež. odbora občinam in kmetijskim zadrugam v vinorodnih pokrajinah dežele o kajenju trti proti slani.

1. V vsaki vinorodni občini, ki je razpostavljena pozni slani, bi moralo dotično občinsko zastopstvo uplivati na

prizadete vinogradnike, da kadijo trtam, olajšujoč jim dobavo materiala in potrebne priprave, in če treba, predplačujoč jim proti vrnitvi v to potrebne svote, katere bi bilo porazdeliti med udeležence po meri zemljišča, ki se je okadilo.

2. Namen kajenja je zaprečiti, da se zrak ne more tako močno ohladiti, da bi trte zmrzile. Včasih zmrznejo že, kadar pade temperatura le nekoliko pod ničlo, a ne vselej. Nekatero trte zmrznejo lažje, druge so odpornije proti mrazu. To se ravna po trtni vrsti, po legi vinograda, po starosti trt itd.

3. S kajenjem se mora povzročiti največjo količino vodnega para, ki je glavni činitelj v obrambi proti slani.

V to svrhu je potrebna velika množina dima, katero je mogoče napraviti s cenejšim materialom — (slamo, travo, strožjem itd.); — ni ravno treba rabiti dražjega netiva, kakor katrama itd.

V ta namen se posebno priporoča trtno strožje, ki se priziga s snopiči slame, s petrolijem ali mizarskim strožjem, ali drugim cenim netivom.

4. Pri omenjenih pripravah je neobhodno potrebno enotno vodstvo.

5. Ob vsaki cesti, na vsakem križpotu in odprtem prostoru pripraviti je gromade netiva za kajenje in pomnožiti njih število kolikor mogoče, ker majbni in raztreseni ognji hasnejo jako malo.

6. Postaviti je na prostem in pol m. od tal dobre termometre, na katerih je mogoče čitati v kritičnih nočeh zračno temperaturo. Posebni termometri naznanjujoči slano že na večer so jako umestni, in nastaviti jih je na onih mestih, kjer se veča uevarnost. Določiti je sposobno osebo, ki naj bo čitala temperaturo na termometrih.

7. Znamenje za priziganje ognjev naj se dá, kakor hitro kaže termometer 1 stopinjo nad ničlo, ali pa ničlo, in ako se je bati, da se temperatura še dalje zniža; ko je nebo jasno in zvezdnato, in ozračje mirno in brez vetra. Kajenje se mora nadaljevati do solnčnega vzhoda, izvzemši, če se je nebo med tem časom zoblackilo, ali je nastal veter.

8. Pri kajenju morajo sodelovati vsi vinogradniki prizadetega kraja brez razlike, in vstrajno, da se bo moglo nepretrogoma vršiti.

9. Kajenje naj se opravlja toliko na dnu dolin, kolikor po obronkih hribov, da se dim lažje plega v doline in je kajenje vspešneje.

10. Da slana ne zasači nepriljubljenih kmetovalcev, treba, da začasa preskrbe gromade za ognje in ukrepanje potrebno, da bodo termometri in osebe na svojem mestu, še predno nastopi nevarnost, katera preti včasih do druge polovice maja.

11. Kadar se bliža nevarnost, naj se da z zvonom znamenje, da se imajo prižgati gromade.

12. Učitelji ljudskih šol in duhovniki bi morali razlagati vinogradnikom, na katerem načelu sloni taka obramba proti slani, ter v ljudstvu vcepiti prepričanje o uspešnosti tega ravnanja, kakor tudi o brezpogojni potrebi skupnega delovanja pod skupnim vodstvom.

Nesreča pri Borovnici. — Na Binkoštno nedeljo zjutraj je vozil proti Ljubljani tovorni vlak. Mej Logatcem in Borovnico pa se h krati pretrga vlak tako da je prvi del vozil posebej, odtrgani vozovi pa so mu sledili po navzdol padajočem tiru. Ker je strojevodja videvši, kaj se je zgodilo kmalu ustavil, priletel je odtrgani del s tako silo za prvim delom, da se je na mestu razbilo 12 vagonov. Človek ni sicer nobeden ponesrečil, a raztreslo se je mnogo blaga, razbilo se je tudi več sodov petroleja in se razlil petrolej. — Škoda znaša več tisoč kron.

Za kratek čas. (Rešena uganjka). Nekdo nam piše. Po njihovih delih jih boste spoznali. Tako sem si mislil tudi o obeh kolovodjih „liberalne“ stranke na Slovenskem in katerih obeh, — onega v Ljubljani in tega v Gorici, — ime se pričenja s črko „T.“ oziroma s črko — „D.“ Zato dovoli cenjena „Gorica“, da malce razmotrim to stvar, morda bode milemu narodu v korist. Kaj dela dr. Tavčar na Kranjskem? Ali kaj dela njegov list „Slov. Narod“? In kaj je storil dr. Tavčar v državnem zboru? No, poslednje ko prvo je znano vsim poštenim Slovincem: v državnem zboru je izdal svojega rojaka najhujšim sovražnikom našega naroda, Velikonemcem in se združil z njimi, da pobije tega rojaka. — Ali ni to dr. Tavčarjevo delo pravo in pravcato — nemško delo? Ali ne pove to dovolj, da ker ga vleče k Nemcem, da je on sam najbrže — nemški potomec onih nemških naseljencev okoli — Škofje Loke in se potemtakem imenuje dr. Deutscher — „Tavčar“ pa da je le popačeno ime? — „Art kommt nicht von Art“ bi rekli Nemci. — Kaj pa dela dr. Tuma

na Goriškem? Ali se ta ni vzdignil v boju zoper goriške Slovence in ali ne pobija najbolj zaslužnih pravih slovenskih mož na Goriškem? Torej je tudi to — nemško delo in ker dr. Tumo vleče proč od pravih Slovencev, a ga le bolj vleče k Nemcem, — kar kaže njegova ljubezen do nemškega jezika na raznih sodnijskih razpravah — torej bi se morda tudi o njem lahko reklo, da ima le popačeno ime, pravo pa da je Dr. Dumma.

Kaj praviš na to, ljuba „Soča“ — ali je uganjka rešena?

Narodno gospodarstvo.

Streljanje zoper točo.

Koder so strelišča primerno razvrščena in kjer se je streljanje zoper nevihte pravilno vršilo, se je na Kranjskem tudi lansko leto dosegel dober uspeh. Vsled tega je deželni odbor kranjski, kakor prejšnja leta, dovolil tudi letos 2000 K podpore, da se deloma že obstoječa strelišča spopolnijo, deloma pa, da se napravijo nova, kar jih je še potrebnih.

Sedaj je v vseh vinorodnih krajih na Dolenjskem in Vipavskem skupaj 230 strelišč, in da se napravi pravilno omrežje, se jih potrebuje še okoli 170.

Skušnje so pokazale, da posamezna strelišča ne smejo biti čez 1¹/₄ km, t. j. 1250 m zračne črte drugo od drugega oddaljena; najbolje je, če stoje v razdalji 1 km. Kje naj se postavijo posamezna strelišča, se najbolje odmeri na ta način, da se najprej določijo mesta na zemljevidu generalnega štaba (ker le na ta način je možno natančno odmeriti zračno črto), in potem se še posebej obhodijo vsi na zemljevidu določeni kraji, da se še na mestu natančneje določi prostor, ki bi bil za strelišče najprimernejši; 50 ali 100 m razlike nima pomena.

Pri tem je gledati, da strelišče pride na jasen kraj, tako, da nobena bližnja stvar ne ovira daljnega razgleda, in dalje tako, da se, če le mogoče, vidi tudi ena bližnjih postaj, ker se tako lahko opazuje, v kakih presledkih bližnja strelišča streljajo in kakšen učinek se nad njimi kaže. Tudi je pri postavljanju paziti, da se v nižavah postavijo priprave z večjimi, na visokih krajih pa z manjšimi nastavki. Seveda pride ta razlika le potem v poštev če je en kraj od drugega za približno 50 do 100 m višji.

Ker smo v dosego pravilne in sistematične uredbe pri streljanju navezani na svoje skušnje, je neobhodno potrebno, da si posamezne občine ter strelci sami prizadevajo to stvar kolikor mogoče natančno urediti, po možnosti tudi sami poskušajo ter se ne drže vedno natančno po navodilu drugih krajev in strelišč.

Da se ta namen doseže, hočemo tu navesti, kako naj posamezna strelišča postopajo, da dosežemo gotovo navodilo in podlago. Pred vsem morajo strelci za beleževati naslednje točke:

Občina .....
Ime kraja, kjer je postavljeno strelišče .....
Nevihta dne .....
Začetek streljanja ob ..... uri ..... minuti
Konec streljanja ob ..... „ ..... „
Število oddanih strelcev .....
Presledki med posameznimi streli ..... minuti
[..... min. .... min.
Množina smodnika za strel ..... gr. .... gr.
[..... „ ..... „

Od ktere strani je prišla nevihta?	
Kam se je vlekla?	
Kdaj se je slišalo prvo grmenje?	ob ..... uri ..... min.
Kdaj se je slišalo poslednje grmenje?	ob ..... uri ..... min.
Kolikokrat se je zabliskalo in zagrmelo po prvem strelu?	
Ali se je tudi nad streliščem bliskalo in grmelo?	
Ali je padala toča in kakšna? Gosta ali le redka, kakor babje pšeno?	
Kako debela in kakšne oblike so bila zrna toče?	

Opomnje:

Strelja naj se v presledkih 1, 2, 3 do 4 minut ter morda tudi z različno množino smodnika, pa ne manj kakor z 80 gr, torej s 100, 120 do 180 gr, kar je odvisno od velikosti strelne priprave.

Fr. Gombač,
deželni potovalni učitelj.
v »Kmet.«

Stanovanje išče

mala slovenska družina. — Zahteva se snažno in mirno stanovanje, obstoječe iz dveh-treh sob, kuhinjo in kar treba ter košček vrta ali travnika za prosto uporabo. Stanovanje je lahko v pritličju in nekaj minut zunaj mesta. — Odgovor na upravnitvo „Gorice“.

Loterijske številke.

25. maja.
 Grad 13 80 34 46 84
 Dunaj 21 10 83 71 67

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
 ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
 pripoveduje
ANDREJ KRACELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
 Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcih Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florjanu v Kranju.

Zavarovalne vesti.

„Janus“

vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaju,
 I. Wipplingerstrasse Nr. 30.

V IV. kvartalu 1900 je bilo 2062 zavarovalnih ponudb z zavarovalno svoto okroglo K 6,100.000 v rešitev predloženih, od katerih se je izdalo 1845 polic za zavarovalni znesek K 5,410.000.

Od početka leta je bilo 7339 zavarovalnih ponudb z glavnico Kron 21,393.000 v delu, polic se je izdalo od 1. januarja nad K 17,982.000 zavarovalnine.

V IV. kvartalu zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi glavniške obresti so znašale okroglo K 1,165.000; od prvega oktobra 1900 do današnjega dne naznanjena izplačila iz leta 1900 so znašala K 659.000.

Za časa od 1. januarja t. l. se je notificiralo na premijah, pristojbinah in obrestnih prejemkih K 4,504.000, na zapadlih izplačilih K 2,243.000. Od začetka obstanka zavoda pa se je izplačalo K 45,994.000.

Pojasnila daje in pošilja brezplačno in zavarovalne ponudbe sprejema podružnica za Primorsko in Dalmacijo: v Trstu, ulica Kavana št. 11, in okrajno zastopstvo v Gorici pod Kapelo št. 38.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinarstev.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrožba poštna.

Josip Valentincič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh navadni in najfinjši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrnjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

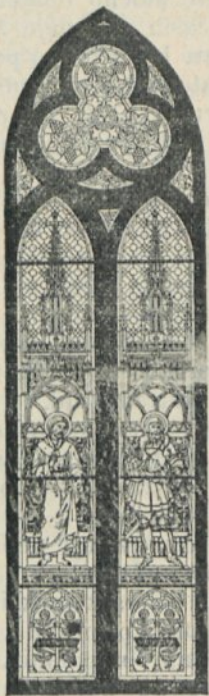
Zavod za slikanje na steklu

Edvard Stuhl,

Gradec, Ungergasse št. 3.

izdeluje

slikana okna z acerkve in hiše v raznih slogih.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini tu razpolago še dokaj. Ujjudno se priporočam

Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, s tem firmo za slikana okna g. Edv. Stuhl iz Gradca v vsakem oziru priporočiti. V tukajšnji novi cerkvi je imenovani gosp. Stuhl priskrbel vsa barvana okna v splošno zadovoljnost in zelo po primerni ceni.

Kuracijski urad v št. Andrežu pri Gorici dne 19. decembra 1900.
 Jos. Kosovel, kurat.

Videlo in potrdilo! Občinsko županstvo št. Andrež,

dne 19. decembra 1900.
 Andr. Lutman, župan.

Ed. Stuhl.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
 v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Peter Drašček,

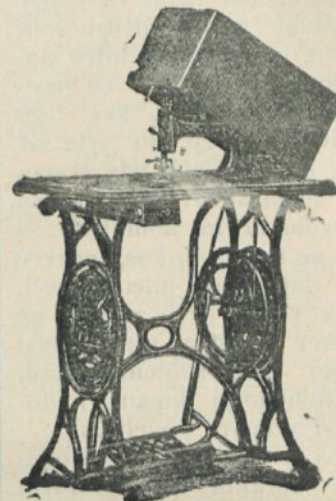
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
 Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
 Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge izvrstne in trpežne škropilnice proti peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine povolji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, pripravo za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri točenju iz soda (kan), mehove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovođe itd. itd.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.